

Aktuality ČSOP JARO Jaroměř

15. prosince 2011

OBSAH:

- **Nové lokality v péči JARO Jaroměř**
- **Slovensko opět na scéně**
- **Právě vzniká Východočeská Sahara!**
- **Nejzajímavější letošní pacienti**
- **Velmi dobrá zpráva pro záchranu Plachty**
- **Vánoce pro zvířátka již tuto sobotu + dobrý tip na vánoční dárek**
- **Vánoční kapr na palmovém oleji? Bohužel česká realita!**
- **A co ochraně pralesů na druhé straně Zeměkoule?**

Vážení přátelé,

po dlouhé odmlce jsme tu opět s našimi aktualitami. Odmilka neznamena, že jsme nic nedělali, ale právě naopak. Pustili jsme se do záchrany dalších nových lokalit, takže v současné době se různými způsoby podílíme na praktické ochraně a péči o 110 přírodně cenných ploch! K několika desítkám teplomilných strání a pastvin a podmáčených i mezofilních luk, rašeliništím, zahradám, částem potoků, alejím, dvěma pískovněmi, třem starým kamenolomům a čtyřem bývalým vojenským cvičišti nám teď nově přibýly i první rybníky a části lesních porostů. Takže abychom stihli všechno dobře zajistit, máme se do prvního sněhu co ohánět! A které letošní novinky že to tedy jsou?

• **Nové lokality v péči JARO Jaroměř**

Nejvíce nám dalo letos zabrat zahájení péče o část bývalého [výcvikového vojenského prostoru Milovice – Mladá](#). Jedná se o jeden z nejceněnějších bývalých vojenských prostorů v ČR a zároveň i jeden z nejstarších vůbec, neboť jeho historie sahá až do roku 1904. Kromě armád Československé a České republiky, se zde vystřídaly také armády Rakouska-Uherska, Wehrmachtu a nakonec i Rudá armáda.

Vypuštění stáda v BVVP Milovice – Mladá.

V části zvané Tráviny se poslední vojáci proháněli s pásovou technikou přesně před dvaceti lety. Od té doby zde původně bezlesé plochy postupně zarůstají a nejcitlivější druhy zde pomalu ale jistě vymírají. Pro některé z nich tak naše pomoc bohužel přišla už pět minut po dvanácté. Např. nádherný velký motýl okáč

metlicový zde již vyhynul, stejně jako např. okáč šedohnědý. Ale můžeme se utišovat snad tím, že další druhy, které to zde také mají nyní nahnuté se nám snad ještě na Travinách zachránit podaří. Ať už jsou to motýli jako soumráčník skořicový, vřetenuška ligrusová a čičorková, modrásek hnědoskvrnný, ušlechtilý či hořcový, vázaný spolu s adélou hořcovou na neméně vzácný hořec křížatý, nebo z dalších zdejších rostlin třeba černohlávek dřípený, hořec brvitý, nebo kozinec dánský. První zásah na podporu přírody na Travinách jsme nakonec provedli na ploše přes 5,5 ha a spočíval v pastvě našeho stáda koz a ovcí, likvidaci náletů, kosení a

odstranění travní hmoty i záměrném narušování terénu pojezdem terénních aut. Protože plocha BVVP je přece jen (naštěstí) dosti rozlehlá, budeme se sem pravidelně vracet, abychom pokračovali v péči o další zdejší nejcennější plochy. Na další pomoc tak vyrážíme již v lednu 2012 – pojeďte s námi (viz seznam akcí).

Část našeho stáda v BVVP Milovice – Mladá.

Další novou lokalitou, kde naše záchra na také

pro některé druhy přichází již pozdě, případně za pověstných 5 minut dvanáct je před pár lety ještě krásná [slatinná louka u rybníka Smilek](#), nedaleko Chvojence na Holicku. Snad se nám však zdejší už nezvěstnou populaci hořce hořepníku a vymírající bahenní pampelišky a prstnatce májové ještě podaří zachránit. Stejně tak ve [staré třešňovce v Újezdu pod Troskami](#) v Českém Ráji je populace hořečku nahořklého téměř před vymřením a byl tak letos opravdu nejvyšší čas s tím začít něco dělat. Podobně bídne je na tom populace vstavače vojenského na krásné teplomilné [stráňce v Malejově u Janoviček](#) na Vysokomýtsku, kde jsme konečně mohli letos začít s odpovídající péčí. V dosti žalostném stavu se ale do letošního roku nacházela i některá státem chráněná území, ať už šlo o [přírodní památku Záměl](#) na Vamberecku, která po našich zásazích krásně prokoukla, nebo velmi cenné slatinné louky v [přírodní památce Pamětník](#) na Chlumecku, kde roste mj. i kriticky ohrožený hrachor bahenní a nalézá se zde jedna z posledních nížinných populací motýla okáče ječmínkového. K dalším podobně cenným nově zachraňovaným lokalitám patří i mokřadní louky s mj. naprosto úchvatnou populací ostřice Davalovy v [přírodní rezervaci Ostruženské rybníky u Ohavče](#) na Jičínsku, ale i teplomilná stráž v [přírodní památce Dubolka u Ohařic](#) na Sobotecku nebo část evropsky významné lokality Orlice - [Tůmovka u Nové Vsi](#) na Týnišťsku, kde se nalézají písčiny s paličkovcem šedavým cenné i pro mnohé druhy bezobratlých živočichů. Do dalšího chráněného území, tentokráté údržbu hráze [rybníka Zlatnice v EVL Kanice](#) na Hořicku se pak ještě určitě pustíme do konce tohoto roku. K dalším lokalitám kde jsme se letos vrhli do jejich záchrany patří také entomologicky mimořádně cenné (jedna z nejcennějších lokalit pro noční druhy motýlů v Královéhradeckém kraji) [teplomilné plochy Dehetník u Svinárek](#) na Královéhradecku, nebo botanicky i entomologicky cenné [mozaiky různě vlhkých luk v Mezilesí](#) na Náchodsku, [teplomilné stráňe Spytské keře u Spyty](#) na Českoskalicku, kde mj. dosud přežívá jediná východočeská populace kriticky ohrožené třešně křovištní. A konečně i na poslední chvíli před

umělým zalesněním zachráněná mokřadní louka [Jeníkov/Jahodná/Dachovy - Fořtova lesní louka](#) na Hořicku s česnekem hranatým, prstnatcem májovým i širokou paletou nejen lučních ale i lesních živočichů, které ji využívají jako potravní lokalitu. Za zmínku pak stojí i [aktivní pískovna Rašovice](#) na Týnišťsku, kde jsme se sice letos ještě zatím do žádného aktivního managementu nepustili, ale podařilo se nám alespoň dosáhnout velmi cenné dohody o spolupráci při ochraně lokality s vlastníky a uživateli pozemků.

Mozaikovitá seč v PP Zámělský borek.

• Slovensko opět na scéně

Ale to není stále ještě všechno! V posledních letech se věnujeme i rozvoji našich ochrannářských aktivit na Slovensku. Kromě lokalit kde jsme již v minulosti pomáhali s jejich údržbou (např. [pozoruhodné skalí bradlo Krasín](#) nebo z hlediska bezobratlých či plazů velmi významný bývalý [kamenolom v Mikušovcích](#) v severní části Bielych Karpat) jsme letos nově začali pomáhat i s údržbou úchvatných [biotopů Tureckého vrchu u Nové Města nad Váhom](#) a na [Beckovských skalicích](#) v Pováží, nebo typických orchidejových luk na [Grúni](#), [Bučkově Jamě](#), [Žalostinné](#) a [Malejově](#) v střední a jižní části Bielych Karpat.

Jeden z princů snažících se o Záchranu Šípkové Růženky na Tureckém vrchu v Pováží.

Naše výše uvedené aktivity v praktické ochraně přírody drží nad vodou řadu populací již několika set živočišných a rostlinných druhů na celkové ploše přes 300 ha. Věříme, že náš příspěvek k zachování přírodního bohatství už není alespoň v rámci ČR zanedbatelný a to zejména za stavu kdy druhová rozmanitost i navzdory dílčím úspěchům jako je např. tento stále dramaticky klesá téměř po celém světě. Naštěstí si význam biodiverzity začínají konečně uvědomovat

i někteří ekonomové (pochopitelně Václav Klas vždy určitě bude jasnou výjimkou), neboť se čím dál více ukazuje, že biodiverzita nemá význam jen pro pár šílených „broučkařů“, „ptáčkařů“ či „krtičkářů“, ale pro člověka jako celek. Nejen proto, že mnoho z nás má přírodu a její obyvatele rádo ať už jsme fascinováni úžasnými životními projevy nebo jen potěšeni pouhou přítomností života (což není málo a nebojme se to otevřeně přiznat!), ale i proto že ekonomický význam biodiverzity není rozhodně zanedbatelný. Příroda nám totiž poskytuje ekosystémové služby (např. vytváření vhodného mikroklima, zachytávání škodlivin, produkce opylovačů, poskytování míst k relaxaci, sportu, odpočinku, kopírování nových technologií člověkem od přírody, poskytování léčiv, ochrana půdy, vody, prevence povodní či sucha,...), které jsou pro člověka zdánlivě zdarma. Pokud však např. přijdeme o armádu denních a nočních opylovačů (zdaleka ne vše opylují prudce ubývající včelstva našich včelařů!), tak můžeme naše zemědělství pověsit na hřebík! Teprve když v Japonsku museli začít zaměstnávat pracovníky se štětečky, kteří museli nahradit opylovače vyhubené intenzivním průmyslovým zemědělstvím, došlo k procitnutí tamních ekonomů. Ekosystémové služby nemusí fungovat „zadarmo“ nekonečně dlouho a potom je zajištění jejich náhrady velký ekonomický problém! Příroda má proto mj i nezanedbatelnou ekonomickou hodnotu se kterou je tedy nutné kalkulovat! Doufejme že ti co to nechápou procitnou dříve než bude pozdě. Nejen proto že máme přírodu „jen“ rádi, ale i čistě z pragmatických důvodů. Protože naše práce navzdory faktu že ji není málo k zastavení úbytku biodiverzity a ochrany přírody jako celku zatím bohužel rozhodně sama o sobě nestačí!

- **Právě vzniká Východočeská Sahara!**

Jestliže skutečná poušť Sahara zatím výrazně ohrožena není a právě naopak se až nezdravě rozpíná, tzv. Moravská sahara u Bzence na Hodonínsku trpí postupným zmenšováním, zarůstáním a vymíráním zdejších velmi cenných druhů živočichů a rostlin (časem se tam do toho pustíme a dáme to do pořádku ☺). Není proto divu že v letošním roce proto vznikl velmi ambiciózní plán na vytvoření Východočeské Sahary, která by se měla táhnout od Lázní Bohdaneč až po Čeperku na Pardubicku. A tento plán se nám nejen podařilo vymyslet a naplánovat, ale zároveň již na něj sehnat i potřebné finanční prostředky a dokonce se již pustit i do jeho realizace! A to celé v extrémně krátkém čase, kdy se náš plán zrodil letos v září a do konce letošního roku bude zrealizováno 80% naplánovaných aktivit!!! Jedná se především o likvidaci náletů, ale zejména stržení drnu a obnažení písčitého, či hlinitopísčitého podloží na ploše přes 1,7 ha, nebo vyhloubení tůň (pouštních oáz ☺) na ploše více jak půl hektaru. Další hektary degradujících ploch začneme od příštího roku vylepšovat mozaikovitým kosením a jinými zásahy.

Tyto zásahy by měly výrazně pomoci celé řadě zdejších vzácných a ohrožených (některé druhy jsou řazeny do ke kriticky ohroženým) druhů brouků, motýlů, obojživelníků, plazů, ptáků i rostlin a propojit jejich dosud izolované mikrolokality. Tak držte palce!

Tady dnes postupně vzniká Východočeská Sahara.

- **Nejzajímavější letošní pacienti**

Naše záchranná stanice již letos přijala více jak 400 volně žijících živočichů z toho se nám jich přes polovinu podařilo navrátit do volné přírody. A kteří patřili k těm zajímavějším?

Zrovna v těchto dnech se mj. staráme o 25 netopýrů rezavých kteří byli uvězněni stavebními úpravami v budově. Jsou pěkně hladoví a první den byli i pěkně hryzaví a jejich krmení se neobešlo bez kousanců do našich rukou. Tak nezbyvá než jen doufat že nemají vzteklinu ☺.

Datli černí hledících z dutiny v poraženém buku.

Asi nejzajímavějším letošním případem byla záchrana celé rodiny datla černého u Dobrošova pár metrů od hranic s Polskou republikou.

Nedopatřením lesních dělníků došlo k pokácení stromu s hnízdní dutinou, kde byla již vzrostlejší mláďata. Po zvažování všech pro i proti ale i po celé řadě konzultací s dalšími zkušenými kolegy z jiných záchranných stanic v ČR jsme se nakonec rozhodli. Mláďata jsme přesunuli do speciální válcovité hnízdní budky a tu umístili na vhodný strom v blízkém okolí. Mláďata jsme dokrmovali přímo v této hnízdní budce a doufali, že je díky tomu rodiče najdou a začnou se o ně opět starat. Druhý den jsme při krmení mláďat zaznamenali přelet dospělého ptáka v okolí budky. Mláďata intenzivně žadonila, proto jsme se ukryli a čekali, zda se dospělec k mláďatům nevrátí. Bylo to velmi napínavé. Jeden z rodičů poletoval v okolí a postupně se čím dál více přibližoval k stromu s hnízdní budkou. Po zhruba půlhodině konečně přistál přímo na budce a po delším váhání nakonec i vletl přímo dovnitř a mláďata dokrmil! A bylo vyhráno.

Vlevo mládě datla při transferu do hnízdní budky, dole mláďata o týden později při kroužkování.

K zajímavějším letošním pacientům patřila sluka lesní, která narazila v říjnu na překážku v Hradci Králové a byla dosti dezorientovaná a otřesená (naštěstí zde nedošlo k žádné fraktuře či vážnějšímu pohmoždění). Vzhledem k tomu že sluky jsou velice citlivé na stres a v zajetí se je nedaří udržet byť jen krátkodobě při životě jsme se nakonec rozhodli pro přesun na lokalitu, kde by panovaly ideální podmínky pro její rekonvalescenci (dostatek potravy, vody, úkrytů i třeba bezpečí před podzimními hony). Nakonec jsme ji proto odvezli až do bývalého vojenského prostoru Milovice – Mladá, kde jsou do puntíků splněny nejen výše uvedené podmínky. Po vypuštění u jednoho ze zdejších jezírek a pozorování z úkrytu nás sama sluka následně přesvědčila o vhodnosti tohoto řešení. Do té doby byla velmi apatická, odmítala přijímat jakoukoli potravu a to i v případě umělého krmení, kdy se potrava vkládá přímo do jícnu. Avšak již po cca 15 minutách po vypuštění ustoupil její stres natolik, že začala jevit nejen živý zájem o okolí, ale ihned se pustila do prohlédávání tůň a příjmu potravy. Ne všechny volně žijící živočichy je možné léčit v zajetí a to i za cenu, že nebudou do přírody navrácena ve

stoprocentním stavu, tak jak tomu bylo v tomto případě.

K dalším zajímavostem patřila kajka mořská (tu se nám však bohužel přes veškerou snahu zachránit nepodařilo), motáci pochopi, křeček polní, jestřáb lesní či čáp bílý.

Vypouštění vyléčené poštolky je pro děti velký zážitek.

• **Velmi dobrá zpráva pro záchranu Plachty**

Díky tlaku a aktivitám všech nadšenců kteří bojují o záchranu Plachty došlo před pár dny k vrácení developerem nezákonně nabytých pozemků zpět do majetku státu! Jedná se o více jak 60% ploch, které měly být zastavěny a je to tak velmi dobrá zpráva pro záchranu této unikátní lokality. Hejtman Královéhradeckého Lubomír Franc (ČSSD) kraje minulý týden svolal kulatý stůl, který byl tvořen nejen zástupci vlastníků a uživatelů pozemků, ale i dalších dotčených organizací (státní ochrana přírody, město Hradec

Králové, neziskové ochranné organizace včetně té naší). Téma ochrany Plachty je složité a čas nedovolil dostatečně prodiskutovat všechna dotčená témata, proto právě připravujeme naše stanovisko k celé záležitosti co nevidět zveřejníme.

- **Vánoce pro zvířátka již tuto sobotu + dobrý tip na vánoční dárek**

Srdečně zveme nejen všechny milovníky přírody ale i třeba rodiče s dětmi na tradiční akci – Vánoce pro zvířátka. Koná se dne 17.12.2011 od 13:00 a jedná se o den otevřených dveří s bohatým doprovodným programem. Mladí ochránci přírody Pušticí budou zvířátkům i lidem zpívat vánoční koledy, návštěvníci mohou pacientům stanice nadělit pod stromeček dárečky v podobě různého zvířecího krmiva, připraveny jsou cestopisné přednášky i program pojednávající o možnostech podpory živočichů na zahradách. A pozor letos je i jedna novinka. Bude možné nakoupit různé výrobky na podporu živočichů na zahradách (ptačí i savčí budky, krmítka, hmyzí domečky a krmítka,..), které se mohou stát i velmi hezkým a přínosným vánočním dárkem. **Dárkem který nejen potěší každého milovníka zvířat či přírody, ale který zároveň i pomůže. A to hned několikrát,** neboť kromě volně žijících živočichů pomůže např. i pacientům záchrané stanice a praktické ochraně přírody – minimálně 15 – 30 % z ceny každého výrobku totiž bude využito na ochranu přírody! Naše výrobky tak nakonec potěší i nakupujícího, neboť pocit, že svým nákupem podporuji dobrou věc, také rozhodně není k zahození a to zejména s kontrastem šíleného předvánočního konzumního blázince před obchodáky.

- **Vánoční kapr na palmovém oleji? Bohužel česká realita!**

Přeposíláme nové informace od Standy Lhoty týkající se problematiky palmového oleje. Mj. ho obsahuje i třeba oblíbený rostlinný tuk Ceres soft na kterém si nejedna česká domácnost smaží kapra či řízky! Prosíme věnujme tomuto problému patřičnou pozornost a udělejme volbou vhodných výrobků hezké vánoce i třeba ... orangutanům v Indonésii! Pro lepší orientaci tuzemských spotřebitelů připravujeme seznam výrobků obsahujících palmový olej a za tímto účelem hledáme dobrovolníky kteří by byli ochotni nám s tím pomoci!

From: Stanislav Lhota <stanlhota.indo@gmail.com>
Subject: Zpráva z Indonésie 7 – Zelený mor

Palmový olej je téma, které se vrací zas a znovu, jakmile přijde řeč na ochranu indonéské přírody. Ale čím dál víc přestává jít jenom o přírodu, protože s tím, jak na Borneu a Sumatře kvůli expanzi palmových plantáží kolabuje celý ekosystém, začínají už dopad zeleného moru pociťovat všichni – i když zdaleka ne všichni jsou si ochotni připustit, že současný rozvoj Indonésie, který je z velké míry poháněný právě produkcí a vývozem palmového oleje, vede do slepé uličky. Naštěstí povědomí samotných Indonésanů se probouzí rychle. Loňské hlasování, které mělo propagovat program další expanze olejních palm na webových stránkách provinční vlády, nedopadlo tak jak by si asi guvernér představoval – víc než 70 % hlasujících bylo proti!

Ale zatímco protesty Indonésanů přibývají úměrně tomu, jak rychle se plantáže olejních palm šíří, problém je ve skutečnosti jinde. Většina palmového oleje se totiž vyváží mimo Indonésii! Hlavními spotřebiteli jsou Čína, Indie a Evropská Unie. A povědomí o zeleném moru je přinejmenším ve východní části jmenovaného území minimální. V Čechách je kampaň o problematice palmového oleje stále ještě v plenkách, málokdo uvažuje o tom, z čeho je vyrobený margarín, šampon nebo čokoláda, kterou právě nakupuje. Proto sem na Kalimantan letos přijel slovenský student Michal Gálik, který se nabídl natočit o olejních palmách dokument, určený právě naší veřejnosti. Projeli jsme spolu několik míst na

Východním Kalimantanu. Při té příležitosti jsem se setkal nejen se spoustou starých známých problémů, ale i s několika novými, o kterých jsem zatím ani netušil!

Začali jsme za humny, v Balikpapanském zálivu, ve vesnici Sepaku, kde už několik let vesničané protestují proti expanzi palmařské společnosti PT Agro Indomas. O tom už jsem psal v dřívějších zprávách a od té doby se změnilo jen málo. Korporace stále vyjednává s rolníky o tom, jakým způsobem je za zabranou půdu odškodní. A několik z nich už skutečně odškodnila, jenže na to jde velmi strategicky. Začíná těmi nejvlivnějšími vesničany, což pokaždé hlas místní komunity oslabí, díky čemuž ve výsledku nakonec stejně většina farmářů nedostane nic. A konflikt mezi farmáři a korporací se postupně přesouvá jinam – stává se z něj konflikt mezi dvěma skupinami rolníků: ti co odškodné dostali

a ti co ho nedostali. A protože ti, co dostali, pocházejí ponejvíce z jiného kmene než ti, co nedostali, zbývá už je jen krůček k etnickému konfliktu, který se teď vyostřuje čím dál víc!

Ale kromě rodící se skryté kmenové války se v Sepaku začínají hromadit indicie jiného, a možná že mnohem závažnějšího problému – vypadá to, že mizí podzemní voda! Farmáři zavodňují svá rýžoviště a zalévají zeleninové zahrady vodou z řeky Sepaku a ze studní. Jenže hladina vody v řece klesá a tlak v zavlažovacích trupkách už často vodu na pole nepřivede. Stačí dva měsíce sucha a není dost vody ani na mytí a praní, natož na zalévání polí! Pro obchodníky s vodou to znamená zářnou budoucnost, ale pro ostatní je to problém. Pokud vím, nikdo se zatím nezabýval tím, jak moc a proč zdroje vody v Sepaku mizí. Ale podle mnohých rolníků je vysvětlení prosté – každá jedna olejná palma vysaje z půdy 15 litru

vody denně. A farmy v Sepaku už jsou teď obklopené plantážemi PT Agro Indomas až ke břehům moře!

Druhou polovinu Michalova natáčení jsme strávili cestováním, a začali jsme proti proudu řeky Mahakam. Nejdelší bornejská řeka se na svém středním toku rozlévá do obrovské soustavy jezer, lužních lesů, mokřadů a bažin. Je to jedna z nejvýznamnějších ptačích lokalit na Borneu, biotop jedné z největších populací kahaů nosatých, jediné místo na Borneu, kde žijí sladkovodní delfíni, ale také domov početných rybářských komunit z nejrůznějších etnických skupin počínaje Dajáky a konče Bugisy, mořskými Cikány“, kteří tu přešli na sladkovodní obživu. Ale v poslední době se soustava

Mahakamských jezer stává cílem nových příchozích – prospektorů hnědouhelných a palmařských společností.

Původní podnět proč jsme vydali právě sem, byly zprávy o porušování zákonů palmařskými firmami, které kácí lesy podél břehů řek, kde byly původně navržené přírodní rezervace. Nic překvapivého, takové věci jsou v Indonésii na denním pořádku, zbývalo je jen zdokumentovat. Při tom se ale začaly vynořovat i další, nové a znepokojující detaily. Nepřekvapilo nás ani tak to, když si rybáři stěžovali na úhyny ryb v řekách a jezerech i v plovoucích rybích farmách. Rybám na farmách se začne na kůži dělat vyrážka a nakonec leknou. Hlavní příčinou je podle rybářů urea, kterou se palmové plantáže hnojí. Dělníci na plantážích si prý ulehčují práci tím, že většinu hnojiva prostě jen vylijí do řeky. Ale i hnojiva a herbicidy, které se dostanou na určené místo, tedy k palmám, se v období dešťů do řek dříve nebo později splaví. A nejenom ryby trpí kožními vyrážkami! Rybáři nám ukázali pár svých dětí, pokrytých podivnou lupénkou na nohou, kolem genitálií, často po celém těle. Kůže svědí a po nějaké době začíná odpadávat. I většině dospělých se už začínají odlupovat kousky kůže na lýtkách a stěžují si na neustálé svědění. Přestali se koupat v říční vodě. Vesnice, které stojí na kůlech ze všech stran obklopené vodami jednoho z největších sladkovodních jezer, teď začínají dovážet vodu na koupání ze studní na pevnině. Problémy se svěděním a odlupováním kůže prý přišly krátce poté, co v řekách začaly hynout ryby. A to bylo potom, co se na horních tocích řek začaly ve velkém pěstovat olejné palmy. Dnes už vše došlo tak daleko, že si prý rybáři musejí dávat dobrý pozor na to, aby každý večer vyndali z vody hřídél lodního šroubu – jinak se už prý do příštího rána objeví první známky koroze. Z jednoho z nejbohatších sladkovodních ekosystémů v Jihovýchodní Asii se pomalu, ale jistě, stává nádrž plná kyseliny! Co to udělá s místními populacemi ptáků, delfínu, atd., o tom se bojím uvažovat...

A reakce palmařských společností? To ne my, to jsou ty zlé hnědouhelné doly, kdo vodu znečišťuje! Odpověď hnědouhelných dolů – to ne my, to palmové plantáže! A vládní úředníci, ti to často vidí až příliš prostě – Mahakamská jezera ve skutečnosti znečištěná nejsou, to se jen místní rybáři snaží zneužít dobroty palmařských a hnědouhelných společností a vytáhnout a nich odškodné za každou malichernost!

Poslední místo, kam jsme s Michalem vyrazili, byla Wehea, přesněji vesnice Nehas Liah Bing, ve které sídlí komunita Dajáků, kteří spravují rezervaci Wehea. Rezervace je už ale od vesnice izolovaná několika hodinami cesty přes zubožený les spravovaný dřevařskými koncesemi a nedohledné lány olejních palm. Většina mladých Wehea Dajáků prales nikdy neviděla, dokud nezačali pracovat jako lesní strážci. A ti staří už les znají spíš jen ze vzpomínek. Většina z nich zřejmě tehdy před lety vítala příchod palmařských společností s velkými nadějemi na to, jak už nikdy nebudou muset pracovat a jak se jim peníze z palmového oleje jen pohmou. Zatím se ale spíš než peníze do vesnice Nehas Liah Bing hrnou přívalové deště. Půda v povodí řeky Wehea ztratila retenční kapacitu, poté, co byly deštné pralesy nahrazené plantážemi olejních palm. A tak zatímco během suchého období krajina vysychá na proud, jakmile přijdou deště, přijdou i záplavy. Třeba i desetkrát do roka! A s každou další povodní se odplaví další kus strmých říčních břehů, na kterých jsou dajácké vesnice postavené. Všichni se mě ptají, kolik metrů břehů řek je potřeba zalesnit, aby se záplavy zastavily. Nikdo si nechce připustit, že ani zelený pás stromů (který stejně nikdy nikdo nevysází) už situaci nezachrání! Může sice zpomalit erozi a odnos říčních břehů, ale samotné záplavy vznikají kvůli odlesnění stovek čtverečních kilometrů na horních tocích, a těch se palmařské společnosti nevzdají, dokud na nich ještě bude co sklízet. Naopak, budou zabírat další a další pralesní půdu! Budto teď tedy vybudují obrovské retenční nádrže všude tam, kde řeky a říčky opouštějí jejich koncese (což neudělají) nebo se budou muset vesnice nakonec zkrátka odstěhovat jinam - ale je otázka kam, z čeho tam budou žít a jaké další konflikty to vyvolá...

A ještě jedna věc mě znervóznila – většina Dajáků v Nehas Liah Bing si stěžovala na to, že je v poslední době začíná svědit kůže...

- **A co takhle aktivně pomoci ochraně divočiny na druhé straně Zeměkoule?**

My už jsme začali! Podařilo se nám postupně získat na podporu záchrany Balikpapanského zálivu částku 16.000,- Kč, která je již využívána na podpory záchrany tamní divočiny. Přidejte se také, pomohou i částky daleko menší! Více opět v e-mailu od Standy Lhoty:

Černá forma levharta – jedna oběť silniční dopravy v Asii.

Dobry den/Ahoj,

timto mailem se obracim s prosbou o pomoc na vas, kdo dostavate moje indoneske zpravy a jste tim padem pravdepodobne informovani o deni v Balikpapanskem zalivu a okoli. Uz nekolik let se tu snazime zastavit v podstate bezucelny projekt stavby provincni dalnice napric jednou z poslednich zbyvajicich divocin podel vychodniho pobrezí Kalimantanu. Se stavbou se zacalo minuly mesic v naproste tajnosti, nastesti se ji podarilo zastavit po prvnich 291 metrech, diky pravidelnemu monitoringu, kampani ve verejnych mediich a vyjednávání s mistni vladou. Plan ale trva, a navíc se k nemu pridala dalsi a jeste vetsi problem - navrzena zmena uzemniho planu, podle ktere se ma cele zapadni pobrezí Balikpapanu (nytni "chranene" uzemi) stat prumyslovou zónou! Tim by se zrejmně definitivně podarilo prosadit i planovanou stavbu provincni dalnice.

Investujeme tu ted (ja, moji asistenti, nekolik kolegu a par tuctu dobrovolniku) temer vsechn cas a penize jednak do monitoringu terenu (aby se opet nestalo, ze stavba zacne predcasne a v tajnosti) a jednak do kampane, kdy vozime do zalivu politiky, novinare i nejsirsi verejnost (target je 1000 lidi), jezdim po uradech, organizujeme verejne akce (prave jsem prijel z punkoveho koncertu pro zachanu Balikpapanského zalivu...), piseme do novin a tak dale.

Bohužel jsem se ale velmi rychle dostal do fincni krize. Dostat grant na kampan, ktera si prilis nebere servitky a kritizuje nektere z nejvlivnejsich politiku, je pomerne tezke a trva to dost dlouho. S pomoci velkych organizaci nelze prilis pocitat. Proto bych se rad obratil na Vas, ctenare indoneskych zprav, s prosbou o fincni podporu monitoringu a kampane. Jakkoli mala castka by mohla pomoct, pokud se nascita!

Zduraznuji, ze zdaleka neni zarucene, ze kampan uspeje (sance jsou myslim min nez padesat na padesat). Na druhe strane ale vec jeste neni natolik ztracena, ze bysme se nemeli pokusit o dalsi velkou vlnu odporu!

Pro vas, kdo byste chteli pomoct, posilam cislo svojeho bankovniho uctu, ke kteremu mam tady v Indonesii okamzity pristup (oficilnejsi, i kdyz komplikovanejsi alternativa by bylo poslat prispevek obcanskemu sdruzeni Zoologicky klub). Predem moc dekuji!

Cislo uctu v CR formatu: 1337189173/0800, varibilni symbol 6 (=kampan)

Pokud by byly potreba blizsi udaje:

Jmeno banky: Ceska Sporitelna
Adresa banky: Kapelni 1, Teplice, 415 46, Czech Republic
Telefoni cislo banky: +417512111, +417512161
IBAN: CZ05 0800 0000 0013 3718 9173
BIC (Swift routing number): GIBACZPX
Moje jmeno a adresa: Stanislav Lhota, Scheinerova 1833, Teplice, 415 02, Czech Republic

Dalsi z obeti silnicni dopravy, možná to byl nákladák s plody palmy olejné určenými pro náš trh...